

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น*

The Development of A Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics for Lower Primary Teachers.

มธุรส ประภาจันทร์ (Mathuroth Paprachan)**

มารุต พัฒผล (Marut Patphol)***

วิชัย วงษ์ใหญ่ (Wichai Wongyai)***

โชติมา หนูพริก (Chotima Nooprick)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น 2) ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 -3) ที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ระดับชั้นละ 2 คน รวมจำนวน 6 คน 3) ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยของครูระดับประถมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนอ่านภาษาไทย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญภาษาไทย และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในด้านการสอนอ่าน 5 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นครูผู้เชี่ยวชาญและครูต้นแบบของสมาคมภาษาไทยแห่งประเทศไทย รวมจำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ และการทดลองนำร่องใช้หลักสูตรกับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีใช้กลุ่มเป้าหมายระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ประถมศึกษาปีที่ 1-3) ระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 3 คน และทำ Feedback

* บทความวิจัย

** นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร 086-9705912

e-mail address : poom1972@gmail.com

Doctoral student, Research and Curriculum Development Department

*** อาจารย์ที่ปรึกษา (Advisor)

Workshop ร่วมกับครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เรียนในชั้นเรียน พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติกับสถานการณ์จริง ไม่มีปัญหาและอุปสรรคใด ๆ จากการนำหลักสูตรไปใช้

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นกับครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ระดับชั้นละ 1 คน จาก 2 โรงเรียน รวมจำนวน 6 คน โดยใช้กระบวนการฝึกอบรม REAR 4 ขั้นตอน ในทุกหน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร และปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic scoring rubrics วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) แบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic scoring rubrics วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย มีลักษณะเป็นแบบบันทึกและแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา และ 4) แบบสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา 5) แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการรวบรวมจากแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เรียน และแบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้สำหรับผู้เข้ารับการอบรม นำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 1) หลักการของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลาจำนวน 39 ชั่วโมง ได้แก่ หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน หน่วยที่ 4 อ่านได้ วินิจฉัยเป็น และหน่วยที่ 5 กระบวนการฝึกอบรม 4) กระบวนการฝึกอบรม 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อการฝึกอบรม และ 7) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม

2. การตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มเป้าหมายมาตรวจสอบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตร พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ 1) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่าน

ภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม 2) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม 3) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น และ 4) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม ความสามารถในการสอนอ่าน การวินิจฉัยการอ่าน

Abstract

The purpose of this research were 1) to develop A Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics for Lower Primary Teachers. 2) to evaluate effectiveness of A Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics for Lower Primary Teachers. The processes of the research were conducted under a research and development consisted of four stages as follows:

Stage1: Study Fundamental data. This stage were operated into 3 steps: 1) Studying concept and relevant literature by analyzing and synthesizing the documents and researches of the Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics. 2) In-depth interviewing the opinion of the 6 Thai Lower Primary teaches who were at least 5-year teaching experiences to verify their Reading Diagnostics skills development needs. 3) Studying the Reading Instruction Competence Techniques by analysis 2 famous Thai reading instruction Handbook and in-depth interview the opinion from the 5 experts comprising of the Thai Institute Director under OBEC , 2 Thai supervisors and 2 Thai teachers who experts in Thai Reading Instruction.

Stage 2: Develop the draft of A Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics for Lower Primary Teachers. Inspect the quality of A training curriculum and inspect the effectiveness by pilot study with the 3 Thai Lower Primary teachers, then, set Feedback Workshop with the stakeholders both teachers and learners

Stage 3: Implement A Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics for Lower Primary Teachers to the 6 Thai Lower Primary teachers from 2 schools in term of outreach program (3 person per each school) were selected by purposive sampling.

Stage 4: Evaluate and Develop A Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics for Lower Primary Teachers.

The Instruments of this research consisted of 1) Reading Instruction Competence Evaluating Form with Analytic Scoring Rubrics 2) Reading Diagnostics Competence Evaluating Form with Analytic Scoring Rubrics 3) Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics Behavioral Observation Form with checklist and field note 4) Semi-Construction Interview Form for teachers and students 5) Lesson learned Form for teachers. Statistics for analysis data were Mean, Standard Deviation, Content Analysis and Descriptive Analysis.

The findings of this research revealed that

1) A Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics for Lower Primary Teachers comprising of 1) Principles 2) Purposes 3) Contents within 5 units 39 hours 4) Training Process 5) Training Activity 6) Training Material and 7) Evaluation

2) A Training Curriculum to Enhance Reading Instruction Competence and Reading Diagnostics for Lower Primary Teachers obtaining the effectiveness given according to criteria:

2.1) After training, All teachers from 2 schools earned higher score of Reading Instruction Competence.

2.2) After training, All teachers from 2 schools earned higher score of Reading Diagnostics Competence.

2.3) All teachers from 2 schools earned gradually higher score of Reading Instruction Competence at the end of each training unit, respectively.

2.4) All teachers from 2 schools earned gradually higher score of Reading Diagnostics Competence at the end of each training unit, respectively.

Keyword: Training Curriculum, Reading Instruction Competence, Reading Diagnostics

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้และการพัฒนาชีวิตสู่ความสำเร็จ การอ่านออกและอ่านได้อย่างคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายจะนำมาซึ่งความรู้ การคิดวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ แยกแยะและประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์พร้อมทั้งสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้ ดังนั้น ครูผู้สอนต้องหาวิธีการสอนอ่านที่จะทำให้ผู้เรียนทุกคนในระบบการศึกษาชั้นพื้นฐานโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาตอนต้นสามารถอ่านภาษาไทยและเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ถูกต้อง ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับชั้นพื้นฐาน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกาศนโยบายในปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (สถาบันภาษาไทย, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

วิธีการสอนอ่านของครูถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของผู้เรียนเช่นกัน ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในแต่ละวิธีเพื่อเลือกวิธีสอนอ่านให้เหมาะสมกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ครูจะต้องเข้าใจวิธีบูรณาการการสอนอ่านเพื่อทำให้การอ่านเกิดความสมบูรณ์ โดยนำวิธีที่ต่างๆ มาผสมผสานบูรณาการเข้าด้วยกัน การจัดกิจกรรมการสอนตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประสบปัญหาหลายประการ ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพิ่งผ่านการเตรียมความพร้อมในระดับปฐมวัยซึ่งเป็นเพียงการฝึกเตรียมความพร้อมในเรื่องการพูด การฟัง ขาดการฝึกในเรื่องการอ่านและการเขียน เมื่อผู้เรียนมาถึงในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงทำให้เกิดปัญหาในด้านทักษะภาษาทำให้เกิดการอ่านไม่คล่อง เขียนไม่ถูก ฟังไม่เข้าใจ พูดไม่ถูกต้อง การสอนอ่านภาษาไทยจึงเป็นเรื่องที่ครูต้องให้ความสำคัญ เพราะภาษาไทยเป็นระบบสัญลักษณ์ที่มีความซับซ้อน มีพยัญชนะถึง 44 รูป สระ 32 เสียง และวรรณยุกต์ 4 รูป 5 เสียง ซึ่งผู้เรียนจะต้องอาศัยอวัยวะต่าง ๆ ที่ใช้ในการรับรู้ภาษาและประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งหู ตา ปาก ลิ้น และมีอวัยวะอื่น ๆ ดังนั้น ครูจึงควรให้ความสำคัญ ใส่ใจ และมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้อง (จินตนา ไบกาซูยี, 2547, สนิท สัตโยภาส, 2538, จุฬาลักษณ์ นิลสาขา, 2554)

จากการศึกษาวิจัยพบว่าวิธีการสอนอ่านในระดับประถมศึกษาตอนต้นที่ใช้การสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นการเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของกาเย่ (Gagne') ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนจะเริ่มจากทักษะที่ง่ายไปสู่ทักษะที่ซับซ้อน โดยทักษะที่สูงกว่าจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่ผู้เรียนมีอยู่เป็นพื้นฐานจึงจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนดีขึ้น และยิ่งไปกว่านั้น การฝึกอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นแบบฝึกที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับธรรมชาติของภาษาไทย เนื่องจากเป็นวิชาทักษะที่ต้องเน้นการฝึกทำซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญเช่นเดียวกับการฝึกอ่านแจกลูก ซึ่งต้องทำบ่อยๆ โดยฝึกจากตัวอย่าง (จุฬาลักษณ์ นิลสาขา, 2554, สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย) ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์อาจารย์ละเอียด สดคมขำ ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่งครูเชี่ยวชาญ และเป็นครูต้นแบบภาษาไทยของสมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทยที่กล่าวว่า “การสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นการสอนอ่านที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้อย่างคงทนและยั่งยืน ครูต้องใช้เวลาในการฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ผู้เรียนจะสามารถมีพัฒนาการอ่านที่คงทน ติดตัว สามารถอ่านคำในชีวิตประจำวันได้อย่างหลากหลาย มีใจอ่านได้อยู่แต่ในเฉพาะคำศัพท์ที่ปรากฏในบัญชีคำที่กำหนดเท่านั้น จึงกล่าวได้ว่า การสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นเสมือนให้เบ็ดตกปลา เป็นการให้เครื่องมือในการอ่าน เมื่อเจอคำใด ก็สามารถอ่านได้” การสอนอ่านแจกลูก สะกดคำ เป็นขั้นตอนพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่ครูจะต้องให้เวลากับการสอนอย่างเต็มที่ และสอนตามขั้นตอน อย่างเร่งรัด รีบร้อนจนเด็กตามไม่ทัน เพราะจะนำไปสู่การเกิดปัญหาอ่านไม่ออกในที่สุด (จักร จอมมณี อ้างอิงจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558) ดังนั้น การสอนภาษาไทย ครูจึงต้องมุ่งมั่นสอนให้ผู้เรียนอ่านภาษาไทยออกและเข้าใจข้อความที่อ่านนั้นอย่างถ่องแท้ด้วยจึงจะนับว่าสอนภาษาไทยได้ผล (สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย, 2557)

นอกจากการเสริมสร้างเทคนิคการสอนอ่านให้กับครูแล้ว การวินิจฉัยการอ่านยังเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหการอ่านไม่ออกหรือการอ่านไม่ถูกต้อง เพราะการวินิจฉัยการอ่านเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล ค้นหา วิเคราะห์ สาเหตุที่ทำให้เด็กอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่ถูกต้อง โดยครูจะต้องพัฒนามโนทัศน์การอ่านที่

ถูกต้องให้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นการวางรากฐานที่สำคัญ โดยสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนไปในคราวเดียวกัน ซึ่งนอกจากครูต้องเข้าใจทักษะกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียนและสอนอ่านตามลำดับขั้นตอนแล้ว ยังต้องวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนตลอดเวลาควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความเข้าใจของผู้เรียน ค้นหาสาเหตุว่าผู้เรียนมีจุดอ่อนในการอ่านอย่างไร การวินิจฉัยการอ่านเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน (Misconception) โดยให้ความสำคัญกับการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ ซึ่งเป็นมโนทัศน์พื้นฐานที่สำคัญในการอ่าน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2557 : 39-42 ; กฤษณา กิติเสรีบุตร.2553 : 59-63

การวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียน ผู้สอนต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการสอนอ่านและการจัดกิจกรรมการอ่าน มีการวัดและประเมินผลการวินิจฉัยการอ่านตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาพัฒนาการอ่านของผู้เรียน สำหรับเทคนิควิธีการที่ใช้ได้แก่ การวินิจฉัยข้อบกพร่องด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน การวินิจฉัยข้อบกพร่องด้วยการใช้แบบทดสอบวัดความพร้อมในการอ่าน แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน และแบบทดสอบย่อยในโปรแกรมการอ่าน นอกจากนี้ ครูสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของผู้เรียนด้วยวิธีการสังเกต สอบถามความสนใจในการอ่านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล แบบประเมินการอ่าน และการตรวจแบบฝึกหัดโดยการตรวจจากชุดแบบฝึกการอ่าน แฟ้มสะสมผลงานด้านการอ่านการเขียนบันทึก เป็นต้น ซึ่งการวินิจฉัยข้อบกพร่องด้วยวิธีการสังเกตและสอบถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนจะต้องมีทักษะในการสังเกตและการตั้งคำถามเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องซึ่งจะได้ผลดีในผู้เรียนกลุ่มเล็กและครูที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก ผลการวินิจฉัยโดยวิธีนี้จะตรงกับความเป็นจริงสูง ซึ่งการวินิจฉัยจากการตรวจจากชุดแบบฝึกการอ่าน แฟ้มสะสมผลงานด้านการอ่าน การเขียนบันทึก ครูผู้วินิจฉัยจะต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาเป็นอย่างดี (กฤติยา วรศรี. 2550 : 12-13 ; ชนิดา มิตรานันท์. 2556 : 57-60)

จากบริบทดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านให้กับครูเพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ผ่านการใช้เทคนิคการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training) ในรูปแบบ outreach Program ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School-based development) เพราะหัวใจของการพัฒนาหลักสูตรคือห้องเรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ซึ่งระบบการพัฒนาครูประจำการจะต้องเน้นที่การพัฒนาในห้องเรียนหรือแนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแห่งการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยการพัฒนาศูนย์ฝึกอบรมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย การวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ทฤษฎีกระบวนการอ่านและทฤษฎีการสอนอ่าน ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ทฤษฎีกลุ่มการรู้คิด แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการรู้คิด แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้กับการอ่านภาษาไทย แนวคิดเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามสภาพจริง และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training) ในรูปแบบ outreach program โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการ

พัฒนา (School-based development) มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานของการออกแบบหลักสูตรเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

ครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) ระดับชั้นละ 1 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และโรงเรียนวัดหัวคู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 รวมจำนวน 6 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทย 2) ความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาสาระของการวิจัยประกอบด้วย 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน หน่วยที่ 4 อ่านได้ วินิจฉัยเป็น และ หน่วยที่ 5 กระจกสะท้อนการอ่าน

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2558 ถึง เดือนมีนาคม 2559

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ประเภท Exploratory design ใช้แบบแผนการวิจัยแบบสองระยะต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและต่อด้วยการใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณอย่างต่อเนื่อง กำหนดวงจรของการวิจัยและพัฒนาเป็นสองวงรอบ เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 (R1) การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย

1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

3) ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยของครูระดับประถมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย 2 เล่ม ได้แก่ ดรณศึกษา และมานะ มานี และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ขั้นตอนที่ 2 (D1) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง และประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

1) ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง และประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตร 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านภาษาไทย 2 คน ผลจากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20 - 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 ส่วนความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมก็พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20 - 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85

2) การทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรม (ฉบับร่าง) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เป็นการศึกษานำร่องกับครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 3 คน โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงว่าเหมาะสมกับสภาพของการศึกษาที่เป็นอยู่ปัจจุบันและบริบทของสังคมมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำ Feedback Workshop กับครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เรียนในชั้นเรียนพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติกับสถานการณ์จริง ไม่มีปัญหาและอุปสรรคใด ๆ จากการนำหลักสูตรไปใช้

ขั้นตอนที่ 3 (R2) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นกับครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ภายหลังจากมีการปรับปรุงหลักสูตรแล้ว ได้นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ระดับชั้นละ 1 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และโรงเรียนวัดหัวคู๋ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 รวมจำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) วัดอุปประสงค์ 2) วิธีดำเนินการ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และ 5) การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 (D2) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร และปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

เป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์ประกอบด้วย

1) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ดำเนินการโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มเป้าหมายมาตรวจสอบกับเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิผลของหลักสูตรดังนี้

1.1 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

1.2 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

1.3 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

1.4 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

2) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เป็นการนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ หลังการทดลองใช้หลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบบประเมินความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic scoring rubrics ที่ครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการ 10 ประเด็น แต่ละประเด็นกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบประเมินความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนชนิด Analytic scoring rubrics ที่ครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการ 4 ประเด็น แต่ละประเด็นกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product -moment correlation coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

เครื่องมือฉบับที่ 3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย มีลักษณะเป็นแบบบันทึกและแบบตรวจสอบรายการ ที่ครอบคลุมตามพฤติกรรมที่ได้จากการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ และประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการสอน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นสรุป รวมถึงสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน บุคลิกภาพ ตลอดจนสื่อ วัสดุอุปกรณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach- α coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

เครื่องมือฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

เครื่องมือฉบับที่ 5 แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการรวบรวมจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การบันทึกพฤติกรรมการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน และการบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม นำเสนอผลการศึกษาระดับพรรณานวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (R1)

1.1 ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ได้ผลดังนี้

1.1.1 วิธีการสอนอ่านในระดับประถมศึกษาตอนต้นที่ใช้การสอนอ่านแบบแจกลูกสะกดคำ เป็นการเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของกาเย่ (Gagne') ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนจะเริ่มจากทักษะที่ง่ายไปสู่ทักษะที่ซับซ้อนโดยทักษะที่สูงกว่าจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่ผู้เรียนมีอยู่เป็นพื้นฐานจึงจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนดีขึ้น

1.1.2 การฝึกอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ เป็นแบบฝึกที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับธรรมชาติของภาษาไทย เนื่องจากเป็นวิชาทักษะที่ต้องเน้นการฝึกทำซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญการฝึกอ่านแจกลูกต้องทำบ่อยๆ โดยฝึกจากตัวอย่าง (จุฬาลักษณ์ นิลสาขา, 2554, สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย) การฝึกอ่านแบบแจกลูกมีลักษณะเนื้อหาแบ่งเป็นตอน ๆ มีแบบฝึกย่อยๆ ให้ผู้เรียนได้ฝึกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ฝึกฝนบ่อยๆ และต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามกฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดได้ดีก็ต่อเมื่อมีการฝึกฝน ทำซ้ำ ๆ และต่อเนื่องกันไปในสถานการณ์ที่เร้าให้ผู้เรียนตอบสนอง

1.1.3 การวินิจฉัยการอ่านเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกหรือการอ่านไม่ถูกต้อง เพราะเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล ค้นหาค่า วิเคราะห์ ตัดสินสาเหตุที่ทำให้เด็กอ่านไม่ออกหรืออ่านไม่ถูกต้อง โดยครูจะต้องพัฒนานวัตกรรมที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการวางรากฐานที่สำคัญ โดยสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนไปในคราวเดียวกัน

1.1.4 การวินิจฉัยการอ่านเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน (Misconception) ค้นหาข้อบกพร่องในการอ่านสาเหตุของข้อบกพร่องและตรวจสอบความพอเพียงของความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานจำเป็นในการอ่านของผู้เรียน ตลอดจนค้นหาสาเหตุของปัญหาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น(สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2556)

1.2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการประเมินเพื่อวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจและการนำเทคนิคการวินิจฉัยการอ่านไปใช้กับนักเรียน การสร้างเครื่องมือวินิจฉัยที่มีมาตรฐาน ถูกต้องตามหลักวิชา และมีความต้องการเครื่องมือสำหรับวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.3 ผลการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยของครูระดับประถมศึกษาตอนต้น

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย 2 เล่ม ได้แก่ ดร.ณัฐศึกษา และมานะ มานี พบว่าแบบเรียนทั้ง 2 เล่มมีจุดร่วมกัน ได้แก่ 1) เริ่มสอนเนื้อหาจากง่ายไปยากคือ เริ่มจากการให้ผู้เรียนรับรู้ และจำพยัญชนะและสระได้ก่อนเป็นเบื้องต้นนั้นคือ การสอนให้เห็นรูปของพยัญชนะทั้ง 44 ตัวและสระ โดยจะเริ่มสอนจากสระเสียงยาว 12 เสียง และสระเสียงสั้น 8 เสียงตามลำดับ 2) การรับรู้รูปวรรณยุกต์และการฝึกผันเสียงวรรณยุกต์ การฝึกประสมคำ เพื่อให้เกิดความคล่องในการอ่าน และความสามารถในการอ่านสะกดคำคือ การแยกแยะส่วนประกอบของคำออกมาว่า คำนั้นๆ ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกดอะไรบ้าง และ 3) ความสามารถในการอ่านแจกลูก สะกดคำต่อด้วยการเรียบเรียงเนื้อหาจากง่าย คือใช้คำศัพท์ที่ง่าย อ่านและสะกดได้โดยไม่ซับซ้อนไปยังยาก คือใช้คำศัพท์ที่ยาก มีความซับซ้อน มีรูปสระเพิ่มขึ้นมา

1.3.2. การสอนอ่านเป็นทักษะที่ต้องฝึก ย้ำ ซ้ำ ทวน บ่อย ๆ ผู้เรียนจึงจะอ่านได้คล่องและควรจัดกิจกรรมหลายอย่างเพื่อให้ผู้เรียนสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย จัดง่าย นอกจากนี้ ควรให้ผู้เรียนมาอ่านโดยใช้เวลาว่างนอกเหนือจากเวลาเรียน และอ่านเป็นการบ้านทุกวันเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน ส่วนการวินิจฉัยการอ่านเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่และน่าสนใจสำหรับครูผู้สอน ครูเห็นว่าเป็นประโยชน์ทั้งกับนักเรียนและผู้สอน อีกทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านให้กับครูเพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ผ่านการใช้เทคนิคการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training) ในรูปแบบ outreach program ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School-based development)

ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง และประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้หลักสูตร (D1)

2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง มีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

2.1.1. หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น มีหลักการดังนี้

1) เป็นหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก จากสิ่งที่ไม่ซับซ้อนไปสู่ซับซ้อน โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาตามช่วงวัยของผู้เรียนโดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ

2) เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ครูสามารถวินิจฉัยการอ่านได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน การใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดโดยให้ความสำคัญกับการเสริมพลังอำนาจ การใช้พลังคำถามและการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

3) เป็นหลักสูตรที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เกิดกับตัวผู้สอนและผู้เรียน

4) เป็นหลักสูตรสำเร็จรูปที่มุ่งเน้นการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติในเวลาเดียวกัน โดยครูได้รับความรู้ และเกิดการเรียนรู้โดยการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านในห้องเรียนของตน ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการเรียนรู้และพัฒนา

2.1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1) เพื่อให้ครูตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการอ่านและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน

2) เพื่อให้ครูเข้าใจและใช้เทคนิคการสร้างแรงจูงใจในการอ่านโดยผ่านเทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิด

3) เพื่อให้ครูเข้าใจและใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำโดยใช้สื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและการวินิจฉัยการอ่าน

4) เพื่อให้ครูวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยผ่านเครื่องมือที่มีคุณภาพและนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน

5) เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้เทคนิคการประเมินการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการอ่านของผู้เรียน

2.1.3 เนื้อหาสาระประจำหน่วย

เนื้อหาในหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 หน่วย รวมจำนวน 39 ชั่วโมง ได้แก่

หน่วยที่ 1 การอ่านเป็นเส้นทางดำเนินชีวิต

หน่วยที่ 2 จินตนาการ ความรู้ ความคิด จากการอ่าน

หน่วยที่ 3 สอนและวินิจฉัยการอ่านสู่ความยั่งยืน

หน่วยที่ 4 อ่านได้ วินิจฉัยเป็น

หน่วยที่ 5 กระจกสะท้อนการอ่าน

2.1.4 กระบวนการฝึกอบรม

ใช้กระบวนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน ในทุกหน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

ขั้นที่ 1 การตรวจสอบความรู้เดิม (Review) มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอบรมเพื่อสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่าน ตรวจสอบทบทวนวิธีการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานในผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถวิเคราะห์หลักการและ

แนวคิดพื้นฐานในการประเมินเพื่อการเรียนรู้ได้ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิเคราะห์ประสบการณ์ การระดมพลังสมอง

ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ใหม่ (Enrich) มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่เกี่ยวกับการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำ และการวินิจฉัยการอ่านซึ่งเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออก โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการเรียนรู้และพัฒนา พร้อมทำบทปฏิบัติการเพื่อให้เกิดทักษะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน โดยเน้นเนื้อหาสาระที่เป็นบทเรียนสำเร็จรูป ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของผู้เข้ารับการศึกษา

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติจริงในห้องเรียน (Act) มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษา นำแนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านไปสู่การปฏิบัติจริง ตามสภาพจริงในห้องเรียน โดยผ่านเทคนิคการโค้ช การใช้พลังคำถาม การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรม รวมทั้งมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เข้ารับการศึกษา

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflect) มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษา สะท้อนผลการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านร่วมกัน โดยผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนอย่างยั่งยืน เป็นกระบวนการฝึกอบรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการถอดบทเรียน (AAR: After action review) และนำไปพัฒนาคุณภาพการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านอย่างต่อเนื่อง

2.1.5 กิจกรรมการฝึกอบรม

1. บรรยายและอภิปราย
2. ปฏิบัติจริงในห้องเรียน
3. การโค้ช
4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการนำเสนอผลงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ
5. ถอดบทเรียน

2.1.6 สื่อ/แหล่งเรียนรู้ในการอบรม

1. หลักสูตรฝึกอบรม
2. ใบความรู้ประกอบการฝึกอบรม
3. วีดิทัศน์
4. บทปฏิบัติการ

2.1.7 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร

ใช้การวิเคราะห์พัฒนาการส่วนบุคคลของครูผู้สอน และการเปรียบเทียบความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยและความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อนใช้หลักสูตรฝึกอบรม ระหว่างการใช้หลักสูตรฝึกอบรม หน่วยที่ 1 ถึงหน่วยที่ 4 และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมหน่วยที่ 5 เป็นรายบุคคล โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาประสิทธิผลของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

1) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

2) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

3) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อนระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

4) ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยก่อนระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรจากการผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านภาษาไทย ตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรพบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1) เพิ่มวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย

2) ใช้สื่อและอุปกรณ์การฝึกอบรมให้ทันสมัยและเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน

3) เพิ่มตัวอย่างของเครื่องมือวินิจฉัยการอ่าน หรือ แบบฝึกวินิจฉัยการอ่านในใบความรู้ เพื่อให้ครูสามารถนำไปปฏิบัติจริงในห้องเรียนได้

4) ทบทวนการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.3 ผลการทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรม

การทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษา นำร่องกับครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ประถมศึกษาปีที่ 1-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) ระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวน 3 คน โดยการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 1 หน่วย ที่โรงเรียนวัดปากบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ระหว่างวันที่ 9-25 พฤศจิกายน 2558 โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงว่าเหมาะสมกับสภาพของการศึกษาที่เป็นอยู่ปัจจุบันและบริบทของสังคมมากน้อยเพียงใด รวมทั้งตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ เครื่องมือ การนำกระบวนการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงานไปใช้ฝึกอบรมตามหลักสูตร ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคต่างๆที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ ผลการศึกษานำร่องจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองภาคสนามจริง

ภายหลังจากการทดลองนำร่องหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทำ Feedback Workshop Gullickson, R., Stufflebeam, D. (2015) เพื่อเป็นการตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและสอดคล้องในการใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้แก่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้เรียนในชั้นเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองนำร่องที่มีใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยผ่านการสะท้อนผลร่วมกับผู้วิจัย พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

กับสถานการณ์จริง ไม่มีปัญหาและอุปสรรคใด ๆ จากการนำหลักสูตรไปใช้ผลจากการทำ Feedback Workshop เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2558 ได้รับข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. ครูพอใจกับการฝึกอบรม เห็นว่าเป็นประโยชน์ มีความทันสมัย ตามนโยบายรัฐบาล นอกจากนี้ ครูให้ความสำคัญและสนใจเทคนิค/วิธีการวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะการวินิจฉัยการอ่านจะเป็นประโยชน์ทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน หากครูใช้วิธีวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนควบคู่กับการสอนอ่านเป็นรายบุคคล จะสามารถแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกให้ผู้เรียนได้อย่างแน่นอน

2. ครูเสนอแนะให้มีการเพิ่มตัวอย่างเครื่องมือวินิจฉัยการอ่านผู้เรียนเพื่อที่จะนำไปใช้ในห้องเรียน ได้ทันทั่วถึง

3. ครูสนใจและมีความต้องการสื่อใหม่ ๆ ที่ทันสมัยสำหรับการสอนอ่านภาษาไทย

4. ครูเข้าใจและพอใจกับเครื่องมือที่ใช้ประเมินทุกฉบับ โดยเฉพาะ ที่มีการประเมินตนเอง และการถอดบทเรียนเมื่อจบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วย ซึ่งครูไม่ค่อยคุ้นเคย แต่ค่อนข้างพอใจและสนใจกับการประเมินที่เป็นการเสริมพลัง

ผู้เรียน

1. สนุกและพอใจกับการสอนอ่านของครู ที่ครูให้ความสนใจและให้กำลังใจในการอ่านในรูปแบบ การให้ข้อมูลสะท้อนกลับเป็นรายบุคคล

2. ชอบเทคนิคที่ครูให้เพื่อนที่อ่านคล่องและถูกต้องมาสอนอ่านโดยจับกลุ่มย่อย หรือจับคู่ไปกับ ผู้เรียนที่ยังอ่านไม่คล่อง แบบแม่ไก่ ลูกไก่ ทำให้ผู้เรียนที่ยังอ่านไม่คล่องมีความกล้าที่จะอ่านไปกับเพื่อนที่เป็นแม่ไก่ ซึ่งมีรูปแบบการอ่านหลายลักษณะ เช่น อ่านไปพร้อม ๆ กันทั้งห้อง อ่านเป็นกลุ่มย่อย และอ่านเป็นรายบุคคล

3. ชอบการที่ครูผู้สอนจะให้เวลาช่วงเช้า และพักกลางวันกับผู้เรียนให้มาอ่านเป็นรายบุคคล และจะแนะนำว่าอ่านออกเสียงถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง อย่างไร และครูจะแก้ไขให้อ่านให้ถูกต้อง โดยครูจะอ่านให้ฟัง ทำให้มีความกล้าที่จะอ่านมากขึ้น ไม่อาย ไม่เกร็ง

การดำเนินการทดลองนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม แผนการจัดการกิจกรรมการฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม และเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมสำหรับนำไปใช้ในขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรกับครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 (R2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นกับครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น ที่ใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบ REAR 4 ขั้นตอน ในทุกหน่วยการเรียนรู้ มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากทั้ง 2 โรงเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อยทั้ง 3 คนอยู่ในระดับดีมากโดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.61

คะแนน เพิ่มขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเท่ากับ 2.24 คะแนนจากคะแนนเต็ม 3.00 คะแนน ส่วนคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดหัวคู้ทั้ง 3 คนอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.47 คะแนน เพิ่มขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเท่ากับ 2.11 คะแนน จากคะแนนเต็ม 3.00 คะแนน

2. คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากทั้ง 2 โรงเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อยทั้ง 3 คน อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.35 คะแนน เพิ่มขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย เท่ากับ 2.03 คะแนนจากคะแนนเต็ม 3.00 คะแนน ส่วนคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดหัวคู้ทั้ง 3 คน อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.34 คะแนน เพิ่มขึ้นกว่าก่อนฝึกอบรมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยอ่านภาษาไทยเท่ากับ 2.00 คะแนน จากคะแนนเต็ม 3.00 คะแนน

3. คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จาก 2 โรงเรียน มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และจากโรงเรียนวัดหัวคู้ ทั้ง 6 ครั้ง คือ ตั้งแต่ก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรมหน่วยที่ 1 ถึง 4 และหลังฝึกอบรมหน่วยที่ 5 มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ

4. คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จาก 2 โรงเรียน มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และจากโรงเรียนวัดหัวคู้ ทั้ง 4 ครั้ง คือ ตั้งแต่ก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรมหน่วยที่ 3 ถึง 4 และหลังฝึกอบรมหน่วยที่ 5 มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 4 (D2) ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร และปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

จากผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นพบว่า เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดทุกข้อเนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นอาศัยกระบวนการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน ทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้พร้อมกับการทำงานซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีเป้าหมาย นอกจากนั้น ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมยังได้มีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกอบรมเพราะเน้นการลงมือปฏิบัติ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้สะท้อนผลการเรียนรู้และปฏิบัติจริงทำให้ได้ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติจากการทำงานจริง ได้นำผลงานที่เกิดจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติจริงในห้องเรียน (สายัณห์ พานิช. 2548 อ้างถึงใน มนตรี วงษ์สะพาน.2554) ยิ่งไปกว่านั้นหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนที่ต้องการเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านให้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น มีความทันสมัยและเป็นไปตามนโยบาย

ของรัฐบาล โดยผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรโดยเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านผ่านการใช้พลังคำถามและการเสริมพลังการอ่าน ใช้เทคนิคการโค้ชกับครูและนักเรียน เข้าไปร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดจนลงปฏิบัติร่วมกับครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมตลอดแนว มีการนำนวัตกรรมการวินิจฉัยการอ่านมาใช้ควบคู่กับการสอนอ่าน สะท้อนผลการอ่านไปยังผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตามแนวคิดการประเมินในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการเสริมสร้างหน้าที่หลักปัจจุบันของครูผู้สอนให้มีความรู้ ความชำนาญในวิชาชีพมากยิ่งขึ้น ลดความผิดพลาดให้น้อยลงหรือให้ถูกต้องทั้งหมดซึ่งเป็นการนำไปสู่การยกระดับวิชาชีพครูให้มีความเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรโดยเพิ่มจำนวนชั่วโมงและวันในการฝึกอบรมให้มากขึ้น

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยผ่านการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้หลักสูตร3) การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร 4) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบโดยผ่านกระบวนการฝึกอบรม REAR 4-ขั้นตอน ในทุกหน่วยการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (วิชัย วงษ์ใหญ่.2554: 50 อ้างถึง Tabo.1962 อ้างถึงใน จำรัส อินทลภาพร.2558 : 223) ที่ระบุว่าในการพัฒนาหลักสูตรควรเริ่มตั้งแต่ 1) วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย 3) เลือกเนื้อหาสาระ 4) จัดและรวบรวมเนื้อหาสาระ 5) เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ประเมินผล นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมครูผู้วิจัยใช้เทคนิคการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (on the job training) ในรูปแบบ outreachprogramใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School-baseddevelopment) ทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้พร้อมกับการทำงานซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้เทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน นอกจากนี้ยังได้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการฝึกอบรม เพราะเป็นการฝึกอบรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลการเรียนรู้ตลอดจนลงมือปฏิบัติจริง ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาจากการฝึกปฏิบัติจริง นำผลจากการทำบทปฏิบัติการในหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ปฏิบัติจริงในห้องเรียน ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีจุดเด่น คือ ในการฝึกอบรมจะมีได้มุ่งเน้นให้ทราบเพียงหลักการและทฤษฎีเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญกับการประยุกต์และนำความรู้ไปใช้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเองกับเพื่อนครูทั้งด้านความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน การระดมสมอง การอภิปราย การสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ ทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทบทวนและศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจากการปฏิบัติการสอนโดยผู้วิจัยใช้เทคนิคการโค้ชซึ่งทำให้ครูได้เห็น

แนวทางและเกิดการเรียนรู้และสามารถนำเทคนิคการโค้ชไปใช้กับผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านได้มากยิ่งขึ้น

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

2.1 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากทั้ง 2 โรงเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อยทั้ง 3 คนอยู่ในระดับดีมากโดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.61 คะแนน เพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเท่ากับ 2.24 คะแนนจากคะแนนเต็ม 3.00 คะแนน ส่วนคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดหัวคู้ทั้ง 3 คนอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.47 คะแนน เพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยเท่ากับ 2.11 คะแนนจากคะแนนเต็ม 3.00 คะแนน เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่า ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพัฒนาการเพราะกระบวนการในการฝึกอบรมเน้นให้ฝึกปฏิบัติจริง ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยกัน ครูกับผู้เรียน และครูกับผู้วิจัย เกิดการเรียนรู้จากกลุ่ม มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสลาวิน (Slavin, 1991) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติกิจกรรมระหว่างสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

2.2 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากทั้ง 2 โรงเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อยทั้ง 3 คน อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.35 คะแนน เพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเท่ากับ 2.03 คะแนน จากคะแนนเต็ม 3.00 คะแนน ส่วนคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากโรงเรียนวัดหัวคู้ทั้ง 3 คน อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.34 คะแนน เพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยเท่ากับ 2.00 คะแนนจากคะแนนเต็ม 3.00 คะแนน เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่าครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำองค์ความรู้และเทคนิคการวินิจฉัยการอ่านไปใช้ในห้องเรียนโดยผ่านกระบวนการโค้ชโดยเพื่อนครู การโค้ชโดยผู้วิจัย และการเสริมพลังให้ครูมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง สร้างความเชื่อมั่นให้ครูเกิดแนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน สามารถวินิจฉัยการอ่านของผู้เรียนที่สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการอ่านด้วยการเสริมพลังให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นและมั่นใจในการอ่านที่ถูกต้องก่อนที่จะสอนอ่านในระดับที่ยากหรือซับซ้อนต่อไป

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมารุต พัฒนาผล (2556) ที่ได้ใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของครูแล้วทำให้ครูเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.3 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จาก 2 โรงเรียน มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และจากโรงเรียนวัดหัวคู้ ทั้ง 6 ครั้ง คือ ตั้งแต่ก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรมหน่วยที่ 1 ถึง 4 และหลังฝึกอบรมหน่วยที่ 5 มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่าครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการสอนอ่านภาษาไทยก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการในการฝึกอบรมจะเน้นให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการตรวจสอบความรู้ของตนเอง เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูที่เข้ารับการฝึกอบรม ในห้องความรู้ใหม่ๆ ผ่านเอกสารใบความรู้และบทปฏิบัติการ และนำไปลงมือฝึกปฏิบัติจริงในห้องเรียน ตลอดจนมีการสะท้อนผลด้วยการประเมินที่เสริมพลัง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งประเมินตนเอง ประเมินเพื่อนครู ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนในทุกหน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ ขั้นที่ 1 การตรวจสอบความรู้เดิม (Review) ขั้นที่ 2 การเสริมสร้างความรู้ใหม่ (Enrich) ขั้นที่ 3 การปฏิบัติจริงในห้องเรียน (Act) และ ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflect) โดยผ่านเทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิดที่เน้นการเสริมพลัง การอ่าน และการใช้พลังคำถามกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเสริมพลัง (Empowerment) ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถ สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของตนเอง ส่งผลให้บรรลุเป้าหมาย (อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย 2541: 17 ; อติพร ทองหล่อ. 2546: 20 Clutterbuck และ Kernagham. 1994: 31 ; Kinlaw. 1995 : 11 ; Stewart. 1994: 23 ; Tebbit. 1993: 18 Yukl and Lepsinger. 2004: 19-21 ; ราชบัณฑิตยสถาน. 2555: 195 ; วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒนาผล. 2557: 84)

2.4 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จาก 2 โรงเรียน มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยส่วนบุคคลของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 6 คน จากโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และจากโรงเรียนวัดหัวคู้ ทั้ง 4 ครั้งคือ ตั้งแต่ก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรมหน่วยที่ 3 ถึง 4 และหลังฝึกอบรมหน่วยที่ 5 มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนดว่าครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการด้านความสามารถในการวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก 1) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการโค้ชจากผู้วิจัย และเพื่อนครูที่เข้ารับการฝึกอบรม ได้ทำงานร่วมกันเป็นทีมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ทั้งในการทำบทปฏิบัติการและภาคปฏิบัติในห้องเรียน เกิดความมั่นใจ เต็มใจ และกระตือรือร้นในการปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายในการวินิจฉัยการอ่านที่ผู้เรียนยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเพื่อปรับปรุงแก้ไข และพร้อมที่จะเรียนรู้เทคนิค วิธีการ ตลอดจนการสร้างเครื่องมือวินิจฉัยผู้เรียนสำหรับใช้ในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Aileen Kennedy. 2005: 235-250) ที่กล่าวว่าโค้ชโดยเพื่อนครูส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และยังยื่น ช่วยให้ครูเกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ดีขึ้นและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ในสถานศึกษา ครูผู้สอนควร ปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ศึกษาและนำเทคนิคการสอนอ่านแบบแจกลูก สะกดคำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเป็นลำดับ ขั้นตอน จากง่ายไปสู่ยาก/ซับซ้อนโดยผ่านการใช้เทคนิคการโค้ชเพื่อการรู้คิด ใช้การเสริมพลังการอ่านและใช้พลังคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา

1.2 ศึกษาและนำเทคนิคการวินิจฉัยการอ่านอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกต การสอบถาม การตรวจแบบฝึกหัด แฟ้มสะสมผลงาน ไปใช้ควบคู่กับการสอนอ่านโดยครูต้องสังเกตการอ่านของผู้เรียน ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน แกไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนให้ผู้เรียนก่อนที่จะสอนอ่านในขั้นตอนที่ซับซ้อนต่อไป

1.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมควรมีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง รวมทั้งครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรมีเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

2. ในการจัดการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาการอ่านให้ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นการปูพื้นฐานที่สำคัญจะต้องมีการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงพัฒนา ตั้งแต่ในระดับผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เรียน

3. มีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อ่านภาษาไทยทั้งหนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติมและจัดหาบทอ่านเสริมในแต่ละช่วงของเวลาเรียนซึ่งเกิดจากการนำแบบฝึกอ่านแจกลูก สะกดคำไปแต่งเป็นกลุ่มคำ ประโยค หรือเรื่องราวง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน โดยต้องจัดวางและสร้างเรื่องราวอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนจากโครงสร้างพื้นฐานของคำที่ไม่ซับซ้อนไปสู่คำที่มีโครงสร้างซับซ้อน ถูกต้องตามหลักการสอนอ่านภาษาไทยผ่านการใช้สื่อที่มีสีสันน่าสนใจส่งเสริมตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง

4. มีการส่งเสริมและสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจใฝ่เรียนรู้ มีจิตใจจดจ่อกับการอ่าน โดยผ่านการเสริมพลังที่หลากหลาย กล่าวชมเชย ชื่นชมหรือให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าสามารถเรียนรู้ได้ สามารถอ่านได้ และมีการต่อยอดการอ่านที่ซับซ้อนในระดับสูงต่อไปอย่างต่อเนื่อง

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษา วิจัยและพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้นอย่างต่อเนื่องในระยะยาวและเก็บข้อมูลแบบอนุกรมเวลา เพื่อทราบถึงพัฒนาการของความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านของครูผู้สอนและผลที่เกิดกับผู้เรียนในระยะต่อไป

2. ควรมีการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมครู โดยใช้เทคนิคการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน ในรูปแบบ outreach program ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

3. ควรมีการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยนำแนวคิดการวินิจฉัยผู้เรียนไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. (2539). **แนวทางการสร้างแบบสออบวินิจฉัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน** กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.

กฤติยา วรศรี. (2550). “การพัฒนาแบบสออบวินิจฉัยการอ่านออกเสียงภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดที่พูดภาษาถิ่นล้านนา”. ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต

(สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

กฤษณา กิตติเสรีบุตร. (2553). “การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือส่งเสริมทักษะการอ่านออกเสียง”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์

มหาบัณฑิต (สาขาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

กำชัย ทองหล่อ. (2540). **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: บริษัทรวมสาส์น (1977) จำกัด.

กาญจนา เชื่อมศรีจันทร์. (2554). **วิธีสร้างนิสัยรักการอ่าน** [http://www.thaigoodview.com/](http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/utaradit/kanjana-c/thailand01/sec02p06.html)

library/teachershow/utaradit/kanjana-c/thailand01/sec02p06.html)

กาญจนา นาคสกุล. (2549). **ระบบเสียงภาษาไทย**. กรุงเทพฯ ฯ. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

คณะอักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิรดา แก้วขาว และ นวลฉวี ประเสริฐสุข. (2558). “การใช้สีกำหนดพยัญชนะเพื่อพัฒนาความสามารถใน

การอ่านคำมาตราตัวสะกดแม่กนที่ไม่ตรงตามมาตราของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้”

วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์

และศิลปะ (เดือนกันยายน-ธันวาคม 2558) : 55-70.

จำรัส อินทลาภาพร และ มารุต พัฒนาผล. (2558). “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถใน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาสำหรับครูระดับประถมศึกษา” วารสารวิชาการ Veridian

E-Journal ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ

(เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2558) : 714-736.

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. **จิตวิทยาการอ่าน**. กรุงเทพฯ. บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.

เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (2549). **การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างสมรรถภาพการชี้แนะของนักวิชาการที่เลี้ยงโดย**

ใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในการอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์

ดุขภูมิตติ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ชนิตา มิตรานันท์. (2556). “การพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้อ่าน

อ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”. ปรินญาณิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- ฐิตินันท์ ทรัพย์อำรง และ น้ามนต์ เรืองฤทธิ์. (2557). “ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องมาตราตัวสะกดที่ส่งผลต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน” วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ (เดือนกันยายน-ธันวาคม 2557) : 272-284.
- พิศเรณู รัตนวิจารณ์. (2550). การพัฒนาความสามารถในการอ่านแจกลูกตามมาตราตัวสะกดไทยของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน. ปรินญาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). การส่งเสริมการอ่าน. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพรินทร์ พึ่งพงษ์ และ บุชบา บัวสมบุญ. (2557). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ยุทธวิธีปัญหา แผนผังความคิดและแบบฝึกเสริมทักษะ”. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ (เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2557) : 651-661.
- ไพโรประนอม ประดับเพชร. (2554). “การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษาสถาบันจิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. ถ่ายเอกสาร.
- ภราวดา พ. ฮีแลร์.(2558). ตรรกศึกษาปฐมวัย.พิมพ์ครั้งที่ 62.สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด กรุงเทพมหานคร.
- มนตรี วงษ์สะพาน. (2554). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูในการสร้างนวัตกรรมบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติ มีเดียที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์.ปริญญาโท กศ.ด.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (2557). การโค้ชเพื่อการรู้คิด. จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์. กรุงเทพฯ.
- ศิริเดช สุชีวะ. (2550) . การวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของผู้เรียน.ในหนังสือชุดปฏิรูปการศึกษา “การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่” บรรณาธิการโดย สุวิมล ว่องวานิช. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดา แยมสรวล และ เอกนถน บางท่าไม้. (2558). “ผลการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องมาตราตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความสามารถในด้านการอ่านต่างกัน”.วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ (เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2558) : 1427-1439.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา (2556). แนวคิดและแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการประเมินเพื่อวินิจฉัยผู้เรียน สำหรับครูและศึกษานิเทศก์.โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด. กรุงเทพมหานคร.ถ่ายเอกสาร.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรครูและศึกษานิเทศก์ด้านเทคนิคการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. ถ่ายเอกสาร.

ภาษาต่างประเทศ

- Andre A. Rupp and others. (2010). **Diagnostic Measurement (Theory, Method and Applications)**. The Guilford Press; New York, London.
- Anastasi, Anne. (1968). **Psychological Testing**.3rd ed. London: Macmillan.
- Bloom, Benjamin S. and Others.(1971). **Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning**. New York: McGraw-Hill.
- Beebe, Steven A.; Mottet,Timothy P.; & Roach, K.David. (2004). **Training and Development: Enhancing Communication and Leadership Skills**. New York : Pearson and AB.
- Bandura, Albert. (1986). **Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory**. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bruner, J. S. (1969). **The process of education**. New York: Harvard University Press. Burry-Stock.
- Butler, D. and M, Clay. (1983). **Reading Begins at Home**. New Hamshire, Heinemann Educational Books.
- Bloom, B.S. (1971). **Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning**. New York: McGraw – Hill Book co.
- Brookhart, S. M. (2008). **How to give effective feedback to your students**. Alexandria, VA: ASCD.
- Dorothy Spiller. (2012). **Assessment Matters: Self Assessment& Peer Assessment. Teaching Development Unit**. The University of Waikato, New Zealand
- Douglas Fisher and Nancy Frey. (2010). **Guided Instruction: How To Deve**[HYPERLINK "C:\Users\Marut\Downloads\Confident"C:\Users\Marut\Downloads\Confident](#). Alexandria (ISBN:)
- Ebel, Robert L. (1991). **Measuring Educational Achievement**. New Jersey, Prentice Hall, Engle Wood Cliff.
- Fisher, D., & Frey, N. (2007). **Checking for understanding: Formative assessment Techniques for your classroom**. Alexandria, VA: ASCD.
- Fisher, D., Grant, M., Frey, N., & Johnson, C. (2007). **Taking formative assessments school wide**. *Educational Leadership*, 65(4), 64–68.
- Fisher,D., Frey. N. (2011). **The formative assessment action plan**. Alexandria, VA: ASCD.
- Gronlund, N.E. 1990. **Measurement and Evaluation in Teaching**. 6th ed. New York: Macmillan Publishing Co.
- Gullickson, R.,Stufflebeam , D. (2015) **Evaluation Checklists Project, and Feedback from the Workshop** , www.wmich.edu/evalctr/checklists.